

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

LAS OCASIONS HI HA QUE APROFITARLAS

—Parli clar!... Si no 's yeu ab cor pera ferme l' operació, me 'n aniré á Casablanca, que diu que allí hi ha moros que en un santiamen parteixen á un home en cinquanta trossos. ¡Y ho fan de franch!

PANEGÍRICH DE LA LOTERÍA

No havia terminat encare 'l mes de juliol que ja brillava com una estrella d'esperansa en el cel de l'administració espanyola l'anunci de la rifa de Nadal: L'estrella de orient, la guidora dels reys magos que anaren á Betlhem á adorar al Nen-Deu, els nostres governs la fan brillar ab sis mesos de antelació pera senyalar al poble el camí de la gran timba nacional.

En aquest punt tots els governs son iguals: els liberals y 'ls conservadors rivalisan en puntualitat. Lo mateix en Moret, qu' en Maura, quan se troban sobre la tarima, cantan ab el mateix tó de veu: —Aneu venint espanyols, que per Nadal se treu.

Y enarbolan el cartell de la gran rifada.

¿Quí no s'ilusiona al passar els ulls per aquella borratxada de diners, de una adquisició tan fácil, que no sembla sino que al comprar un décim, un vigéssim ó una participació, un ja se 'ls troba á la butxaca?

Vagin llegint:

«Habrà los siguientes premios: 1 de 6 millones de pesetas.—1 de tres millones.—1 de un millón.—1 de 500,000.—1 de 250,000.—3 de 100,000.—3 de 80,000.—3 de 70,000.—3 de 60,000.—3 de 50,000.—3 de 40,000.—20 de 25,000 y 1,677 de 5,000.»

Además els sis premis grossos, com els grans personatjes, portan corteig, en forma de aproximacions. Tots els números de la centena dels mateixos serán premiats ab 5,000 pessetas, en demostració de que sempre es bó rossarse ab la gent d'upa. Y que lo que convé es acostars'hi tot lo més que 's puga ho evidencia l'import de 30,000 pessetas que s'assignan als números anterior y posterior al premi de 6 milions; de 25,000 als anterior y posterior del premi segón; de 20,000 als del tercer; de 16,000 als del quart; de 12,000 als del quint y de 10,200 als del sisé.

A partir del sisé ja 'ls números de la centena fuman ab pipa, ó si careixen de tabaco, 's xupan el dit, qu' es encare més barato.

Per fi, 'l govern, sempre generós y considerat, se compromet á tornar els quartos als 4,399 números qual última xifra, representativa de las unitats, sigui igual á la que obtingui 'l premi gros.

Sumat ab cuydado tot lo que ofereix trobarém las següents xifras:

Premis grossos.	12.750,000 Ptas.
Premis mitjans y xichs.	10.385,000 »
Aproximacions.	3.196,400 »
Reintegros.	4.339,000 »
Total de lo que dona.	30.350,400 Ptas.

Ara no més falta ferse cárrech de lo que 'n fa pagar de aquest gust de tenir opció á la sort. Els comptes son fácils de treure: 44 mil bitllets á mil pessetas cada un, son 44 milions de pessetas.

Deduhint de aquesta xifra la de 30.350,400 import dels premis, tením que realisa una modesta ganancia de 13.649,600 pessetas, una mica superior al import total dels sis premis plegats. De manera que la primera, la segona, la tercera, la quarta, la quinta y la sisena sort, las més grossas, las més cobdiciadas, las que 'ls jugadors se disputan ab encarnissament, es el banquer qui, en definitiva, se las embutxaca. Y encare li sobra un pico, que unit al hú

per cent de descompte als premis (una petita propina) li basta en excés pera gastos de administració, impressió de bitllets y llistas y remenament del bombo.

* * *

Ab aquests datos á la vista ja s'explicarán perque de tots els rams de l'administració pública espanyola, en sa major part desgabellats, el de la Loteria nacional es l'únic que marxa bé, fins al punt de poderse citar com á modelo.

¡Ah! Es que potser en aquesta rifa está concentrat—y encare no ho saben!—tot l'avenir d'España.

La eloqüencia voldria tenir de l'Amo Toni pera fer una disertació lluminosa sobre la següent tassis: «El Códich penal castiga tots els jochs d'atzar, considerantlos tan perniciosos com immorals: la loteria no es més que un joch d'atzar, pero ni es immoral ni tampoch pernicios.»

Magnífica ocasió tindria en Maura de lluhirse desarrollant aquest tema. Ab la subtilitat del seu ingení fácilmente podria demostrar que sols quan l'Estat exerceix de banquer, el joch se dignifica. Es veritat que als jugadors, als punts, els pela sense pietat ni misericordia, pero y las ilusions que 'ls hi fa concebir, els somnis de prosperitat y de grandesa que 'ls hi fa acariciar ¿que per ventura no valen res? Un poble que fantasieja es un poble ideal. Y aquest idealisme será sempre la característica de la rassa espanyola mil voltas superior á todas las otras que habitan el planeta. ¿No es més felís, per ventura, un poble somniador, que un de aquests pobles nomenats práctichs, febrosenchs y neguitosos, y qu' encare no han conseguit un progrés ja corren adalarats en busca de un altre, sense donarse ni temps de disfrutarlo? ¿No val més somniar truytas que menjárselas? Será menos nutritiu pel cos; pero resulta moltíssim més consolador per l'esperit. Las truytas que se somían no s'indigestan.

Baix l'aspecte de la difusió de la ensenyansa, ningú pot negar la influencia instructiva de la Loteria nacional. No hi haurá á España tants analfabets, com els envejosos de la nostra peculiar civilisació volen donar á entendre, apoyantse en no sé quinas estadísticas evidentment falsas, quan casi no 's conta un sol espanyol que no jugui á la rifa; lo qual vol dir que no podrán saber de confegir las lletras, pero qu' en lo tocant als números, no hi ha cap fill d'España que no 'ls entengui. No sols entenen las xifras tal com apareixen colocadas, sino que las combinan de una manera pintoresca y cabalística, ponderant per exemple las ventatjas de un 20 ó un 30 pelats ó de un cap-y-qua, lo qual entra de plé en l'esfera de las matemáticas sublimes.

De manera que lo que no poden lograr las escolas pingüement dotadas ab 300 pessetas anuals, s'ha conseguit, sense cap esforços, per obra y gracia de l'afició á la Loteria nacional.

Moltas otras ventatjas ofereix encare aquesta gran institució, sobre tot en quant contribuheix á nudrir els recursos del erari públich. De tots els tributs, per la rahó de ser voluntari y no forsós, es el que paga ab més gust el contribuyent. Estats hi ha á Europa, com per exemple 'l Principat de Mónaco, que viuhen excludivament del joch: el vol de las sevas ruletas té marejat al mon enter. Allí acuden els jugadors de tots els confins del mon. Es un Estat-garito en tota forma. Pero ay, moltas vegadas la sanch dels suicidas esquitxa 'ls aparatos de jugar, com si 'ls punts no ja sols els diners, sino las vidas se juguessin. Y aixó es abominable. En cambi á España no se suicida ningú per no haver tret la rifa. Més aviat se dona 'l cas de algú que al tréurela, per

passar soptadament de la miseria á l' opulencia pert la xaveta ó 's mor' de repent de un empaig de alegria. De morir aixís, á matarse per desesperació hi va molta diferencia. Vegis, donchs, com Espanya, en punt á Ètica y Humanitarisme, está cent cotzes per damunt de Mónaco.

*
**

Tot aixó podria dir en Maura, perfilat en parrafadas brillants, de las que surten de la seva boca benehida, en llahor de la Loteria nacional.

Pero podria encare més—y sembla mentida que un home de tant talent y ingeni com ell—no hi haja atinat. Podria presentar la Loteria espanyola, com á únich medi de resoldre determinats conflictes internacionals, que amenassan la pau del mon.

Com per exemple: el del Marroch.

Ja en la Conferencia de Algeciras hauria hagut d' exposarse el sistema de penetració pacífica en el Mogreb, que únichament Espanya té condicions especials pera portarlo á felís terme.

Es un fet que 'l Marroch resistirà sempre tota influencia europea encaminada á civilisar-lo. De carrils y telégrafos, de máquinas y artefactes no 'n vol sentir parlar, y ni de bonas en bonas, ni molt menos á la forsa ha de admetre lo que tant li repugna. Las nacions, qu' en 'un *crescendo* de barbaries, pretinguin respondre á las agressions kabilenyas, ab bombeigs y altres estragos, podran aniquilar el país; pero no 'l dominarán. En cambi Espanya, sense disparar un tiro ho podria conseguir, ab sols efectuar la penetració pacífica de la Loteria nacional en aquell imperi. ¡Ah! Quan els moros poguessin comprar bitllets y passarse 'l día somiant ab treure la grossa ¡quin entusiasme no sentirían per Espanya, importadora entre ells de aquesta suprema felicitat!

Vels'hi aquí com la Divina Providencia, en sos designis inexcrutables potser ens ha fet débils en poder militar y marítim, pera que millor trobessim el medi genuinament espanyol de conquistar el Marroch á la segura y sense efusió de sanch.

Sr. Maura: aquí té l' idea salvadora.

Vingui, donchs, aquest discurs, que será com el pórtich del temple de la gloria nacional. Espanya l' ansia; Europa l' está esperant.

P. DEL O.

En l' álbun d' ella

La nit sense estels ni lluna,
se sembla á tú per dos cosas:
per la fosca, en tos cabells;
per lo silenci en ta boca.

La caseta allá hont tú vius
casi cau de tant antiga;
més no sé que hi veig en ella
que m' apar la més bonica.

Tant be m' has encomenat
tots tos afectes, ma aymía,
que comenso á aymar á Deu
perque 'm dífus que tú l' estimas.

Diuhen que l' amor xerrayre
es en sí una gran mentida,
y aixó es fals; puig jo may callo
y t' aymo més que á ma vida.

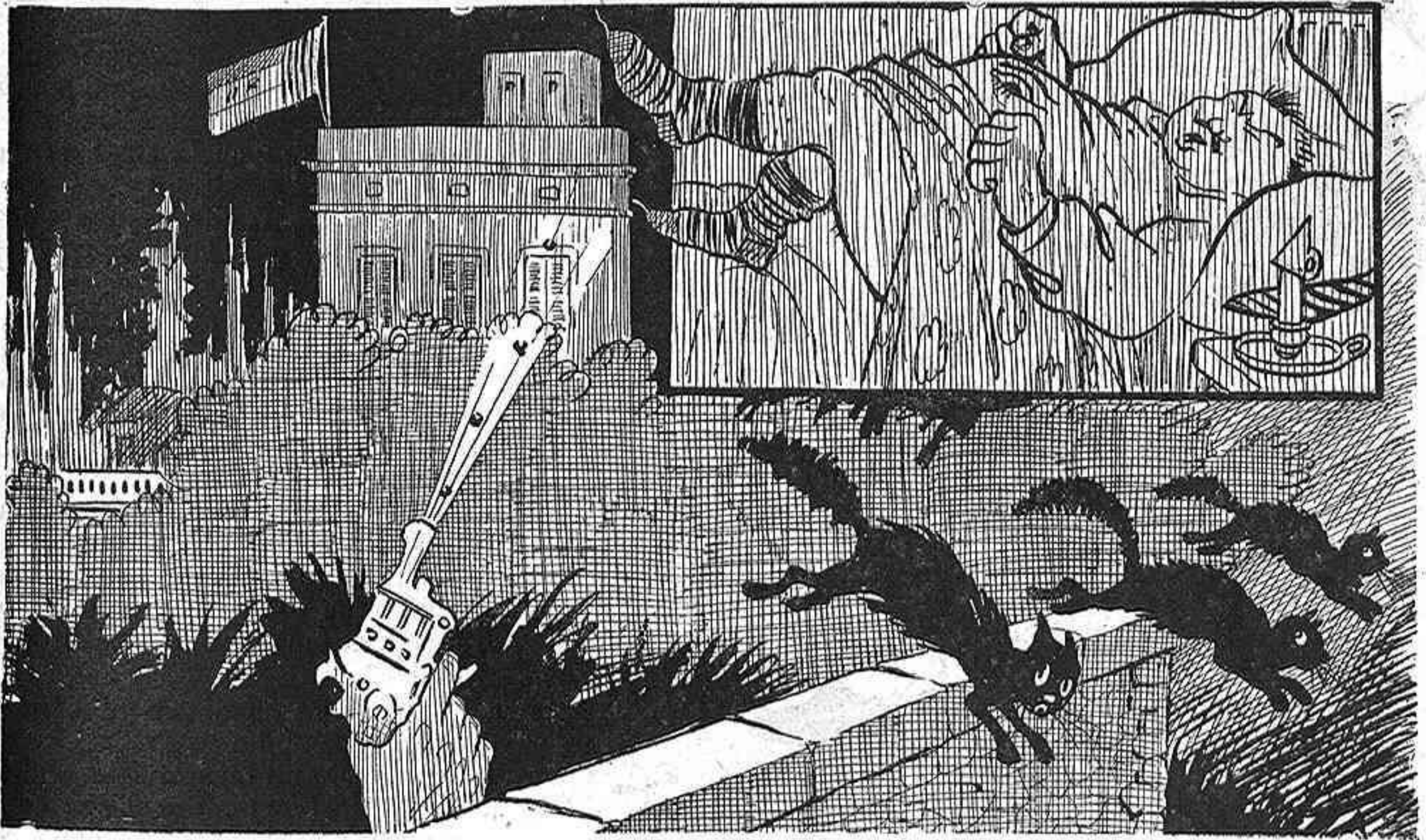
Quan jo mori, recordeusen:
per mí no brandeu campanas,
prou farà mas honras fúnebres
el desconsol de ma aymada.

FERRAN AUQUISI

Confidencias

—¡Hola, Gutierras insignel...
(Aquest Gutierras—convé que 'l lector ho sápigat
—es un municipal que de tant en tant té la bondat

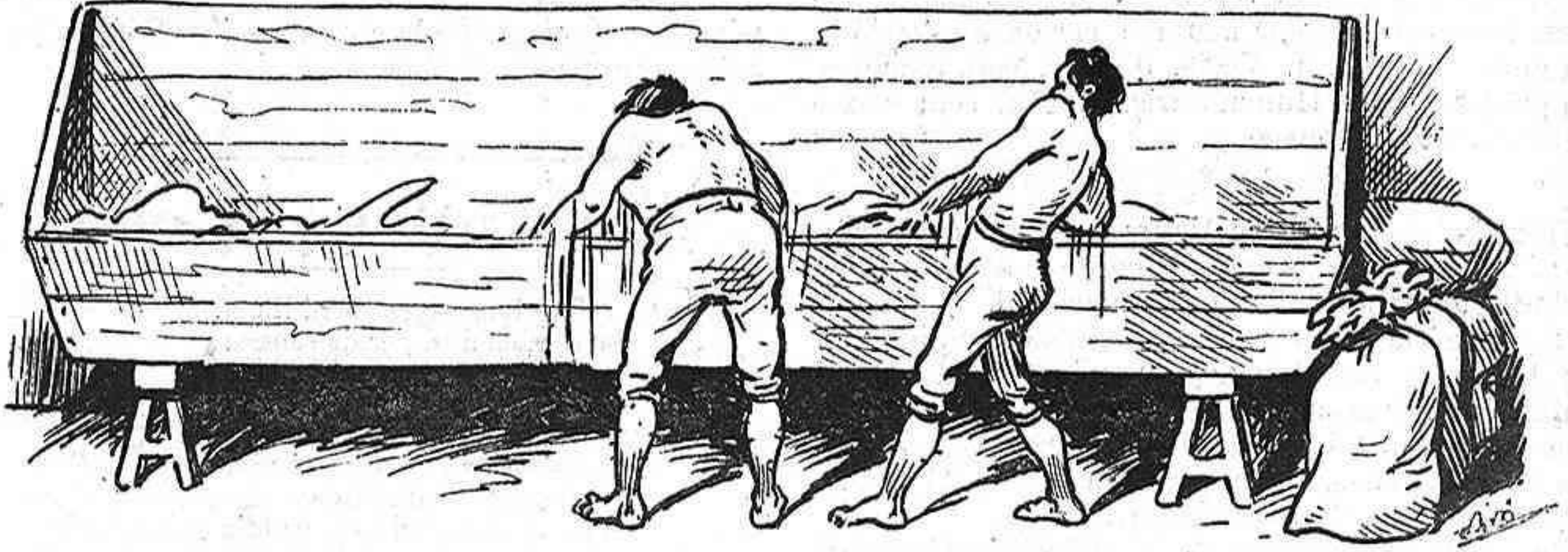
EL SOMNI D' UNA NIT D' ESTIU

Eran tres, eran tres gats
que jugavan feya rato,

iy 'l pobre senyor cregué
que anavan á escabetxarlo!

¿SERÁ VERITAT?

Diu que ara per pastá el pa
als forners ja no 'ls cal aygua,

donchs sembla que 'n tenen prou
ab la que del front els raja.

de ferme depositari de las sevas impresi6ns íntimas.)

—Vacha, no empiece con sus bromas. Quite usted en seguida eso de *insigne*. Modesto cumplidor de mi deber... y gracias.

—Admiro la vostra senzillés. A Esparta ja us haurían fet alguna cosa: general, dictador, president del Consell...

—¡Ay! Con que me hiciesen inspector de Consums me daría por muy contento...

—¿A pesar de la desgravaci6n del ví?

—Aunque desgravasen hasta la grava de las carreteras... ¿Usted sabe lo socorrido que es el ram de Consums?

—Gutierras, recordeu que 'l primer deber del guardia municipal es no murmurar dels seus superiors.

—Perdone V.; pero el primer deber del guardia no es ese. El primer deber es cobrar, con el menor descuento posible.

—¡Metalisat egoísta! Se us retira la calificaci6n d' espartá.

—Sí, retírela V., que de calificaci6ns no se vive. Mejor será que me dé V. un pitillo.—

Li allargo carinyosament, en Gutierras l' encén ab molta calma, y segueix la conversa.

—Ara deureu estar com el peix al aygua, vosaltres.

—¿Quiere V. decir los que nos bañamos?

—No, no; el *cuerpo* en general, tota la guardia municipal en pes.

—¿Y por qué eso?

—Perque se us allegerirá molt la feyna. Entre 'ls guardias de la *urbana*, els vigilants de Mr. Arrow y l' augment de la policia ¿qué us quedarà per fer á vosaltres?

—¡Ah! Crea V. que ya nos convenia ese refuerzo. ¡Llevamos una vida tan arrastrada!

—No ho diu pas aixís el públich.

—¡El público!... ¿Y quién hace cas del público, dicho sea entre nosotros?... La obligaci6n del público es callar, pagar... y cumplir las Ordenanzas municipales.

—Pero ¿es verdaderament tan arrastrada com diuen aquesta vida?

—¡Y V. lo pregunta!... ¿No comprende que ocho horas de punt son capaces de aplanar á una estatua de mármol?

—Si no us haguessiu d' ofendre us diría que no ho crech.

—¿No? En mi lugar quisiera verle. El municipal de punt es el burro dels cops de todo el género humano. No hay bicho, por pequeño que sea, que no se considere con derecho para abusar de él. Se acerca una criada:

ANÉM Á VEURE

—Bueno, ja soch aquí. Ara, ¿quí me la proporciona una casa ahont me mantinguin, m' allotjin, me rentin, me planxin, m' atipin de fruyta y 'm fassin fregas á las camas... per una pesseta al día?

Guardia ¿por qué no racha la font del cantó? Pasa un forastero: Guardia, ¿hacia qué parte cau la calle dels Llástichs? Sale un vecino: Guardia, ¿adónde vive l' alcalde de este barri? Y guardia por aquí, guardia por allá, guardia por arriba, guardia por abajo... Y todo eso por nueve miserables reales.

—¿Per qué no us declareu en huelga?

—Porque els rechidors son unos frescos y se reirían de nosotros. Capaces serían de decirnos que quedamos despedits y que no nos necesitan para nada, porque lo mismo ha de pasarse la ciudad con guardias municipales que sin ellos.

—Ara digueume sense por y ab tota confiansa, ¿del arcalde, quin concepte 'n teniu format?

—¿Yo? Que es un barquillo.

—¿Cóm?

—Un neula, que dicen ustedes. Él es muy buena persona, muy honrado, incapaz de quitarle á la ciudad un céntimo; pero como autoridad, la mitad de un cero á la izquierda vale más que él.

—Bé diuhen que en l' assumpto de la reforma...

—¡Pamplinas, hombre! Romances, que sólo engañan á los bobos. ¿Qué ha hecho, vamos á ver, en eso de la reforma don Domingo? Ir á Madrid dos ó tres veces; darse pisto en la Corte, enseñando á los ministros documentos que ni siquiera ha leído; visitar á Maura, que es íntimo amigo suyo y que por quitárselo de encima á todo le dice que sí, sin perjuicio de no hacer luego nada de lo que le promete...

—Teníu molt mala llengua, Gutierras...

—¿Pero no me pide V. que hable sin embuts?

—Girém full y aném á un' altra cosa. ¿Qué me 'n diheu del procés del terrorisme?

—¡Pobre de mí!... ¿Qué quiere V. que le diga? Que es un bullit, un enredo de mil demonios, del cual dudo que se saque res en limpio.

—¿Aquesta es la impressió reynant á Casa la Ciutat?

—En Casa la Ciudad y en todas las demás casas.

—¿Que coneixeu en Rull? Díu que ha sigut empleat del Ajuntament.

—Muy fácil, pero eso no es ninguna razón para que yo lo conozca. ¡No hay pocos d' empleats al Ajuntament que sólo los conoce el pagador, porque solamente á fin de mes van por allí á cobrar la paga!

—¿Sense fer res?

—Sí, señor. ¡Así va el mundo! Los que como yo trabajan como un negro, quedan siempre arrinconados, mientras que los que no hacen nada medran, prosperan... y se meten en cuestiones de bombas.

—Gutierras, me sembla que réllisqueu...

—Es verdad. En boca cerrada... ¿Me da V. otro pitillo?

—Teníu... Y gracias per las noticias... ¿eh?

—¿Quiere V. callar?

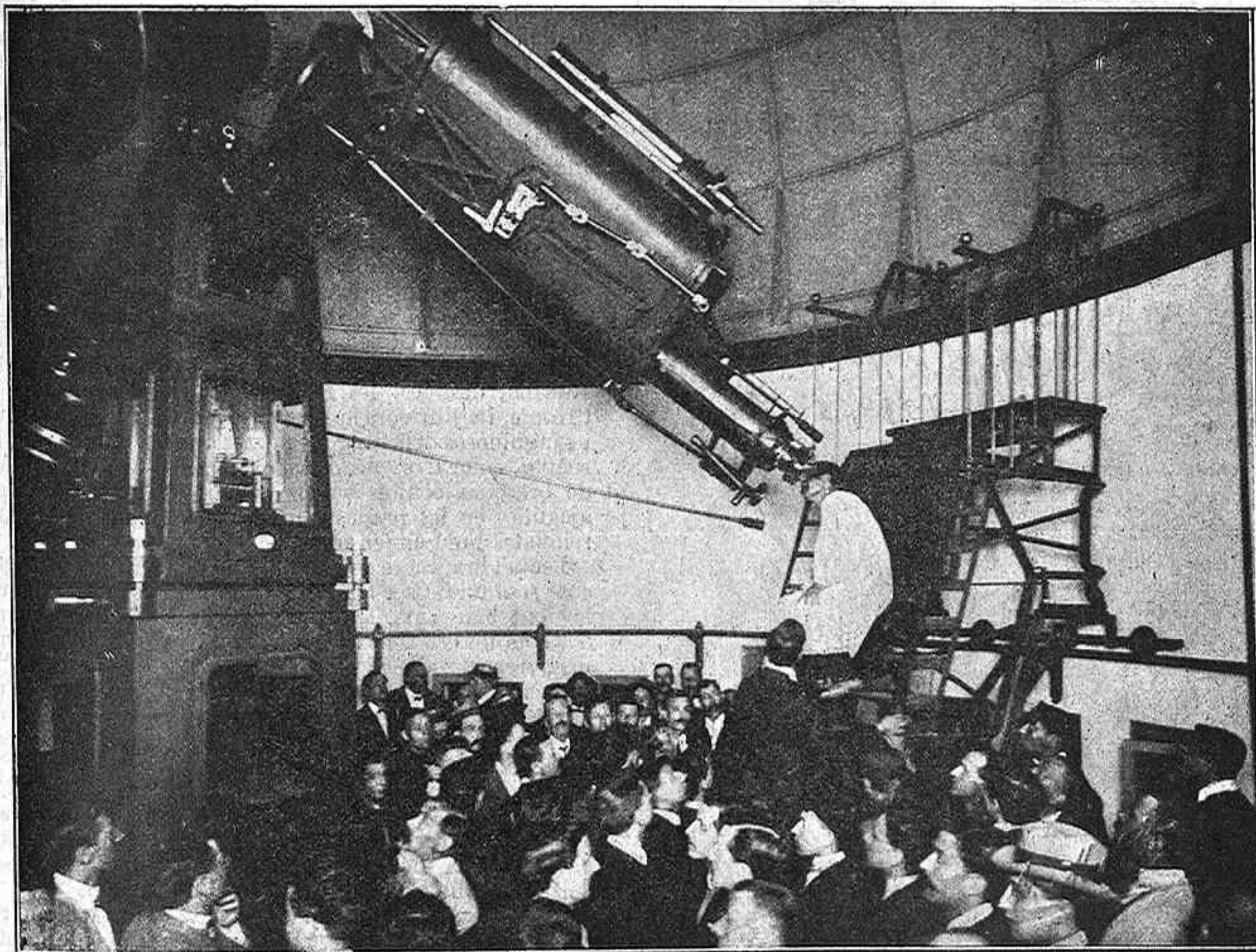
Me despedeixo del guardia, tiro carrer avall y uns quants passos més enllá, al girarme ab dissimulo, observo que en Gutierras está ab molta atenció examinant el rellotge...

Infatigable, laboriós com sempre, el digne funcionari mira si n' hi falta gayre pera l' hora del rellevo.

A. MARCH

PER LA CULTURA POPULAR

EXCURSIONS AL OBSERVATORI DEL TIBIDABO, ORGANISADAS PER «LA CAMPANA DE GRACIA»

PRIMERA EXCURSIÓ, VERIFICADA EL PASSAT DISSAPTE

Els excursionistas, després d' escoltar sota la cúpula del Observatori la hermosa conferencia del senyor Comas y Solá, examinan ab el gran equatorial el planeta Saturno.

EL MITE DE L'ANTIDÉU

A VÓS, XENIUS, *alter ego*.

—Estic preparant, — me digué'l poeta, — la poesia definitiva de la meua manera actual. Una *Satànica*, el meu himne diabòlic.

Escolta. És negra nit. L'home, l'Home, desde la roca altíssima de les temptacions, se repenja, ansiós, escrutador, damunt la fosca impenetrable. Què hi ha allà baix?

NOTAS D' ESTIU

—Decididament, el transport de bultos grossos, per aquests camins, es molt pesat.

—Déixat anar sense pó.
—¡Cá! Tenint aquí l'escala,
¿per qué baixar pel balcó?

Tot és un caos, un caos pre-genesiàc. Nuvolades pesadíssimes, de ventres inflats, passen, s'acaramullen, se persegueixen. Els llampecs, com a venes d'aquells cossos de monstre, encenen per moments un zig zag sulfúric entre dos nimbus. Lloms d'elefant, masses d'hipopòtam, vagues configuracions de cocodril, siluetes indecises de grans tortugues, remats de bufles en dispersió, desfilen i es perden en la tenebra. El vol silenciós de les aus de nit, rellicant sobre la mar d'ombres, se perd i reapareix entre les gropes dels núvols. I sembla que les dues ales d'un Voltor immens planen sobre aquell abim, i dos ulls fosfòrics guaiten la presa adventícia en l'emboscada d'una caverna de negrors.

De sobte, l'Home sent que una mà's posa sobre la seva espatlla. L'Home's gira i veu, dret a la seva vora, Fosforus, Llucifer, l'Angel de la rebelió, am les ales lluminoses graciosament exteses darrera ell, com un fons d'auriola pera'l seu cap i com si hi batés ja la força de les futures envolades en ple cel. La seva testa era radiosa, d'una bellesa que res podria expressar. Els seus ulls semblaven obrir-se sobre les veritats impenetrables als homes, sobre les bellesa que mai contemplaràn els mortals. La seva cabellera fluixa com un riu de claror sobre la seva esquena. Les línies del seu còs nu se perfilaven am la gracia del Joibos helènic. Sobre'l front llua un estel aurífic. Am la mà dreta sostenia una gran clava.

L'Home va sentir-se reconfortat per la presencia de l'Angel.

—Escolta-m, — digué l'Angel; — accepta dins tu'l meu esperit, i posseiràs tots els mons desconeguts que ara vols destriar, vanament, en la fosca.

—L'accepto, — digué l'home.

Aleshores l'Angel empunyá la seva clava, la brandà en l'aire com una fona, en ampla girada circular, l'elevà com una antorxa am la destra alçada i rígida, i amb un gran gest la llançà en la profunditat. La gegantina teia començà, en l'espai sèns terme, el girar d'una dança amplíssima, que dura encara. Els cels s'encengueren. Les nuvolades fugiren com a remats de tigres que fuetjeja la tralla d'un hèroe. Les aus de nit s'espaiardiren i desaparegueren. L'ombra d'ales immenses del gran Voltor se fongué com una boira que s'esfuma. I el Sol, desfent desde'l flam de la seva atxa la cabellera magnífica, vessà sobre'ls mons desconeguts la catarata de la seva llum suscitadora.

Quin espectacle! Una vall infinita s'obrí als peus de la montanya de visió. A perdua de vista, camps banyats de llum cegadora oferiren a l'Home, en presentalles, mars d'espigues tremolants; selves verges plenes de cantadiça d'aus i ombres propícies a l'amor; arbres desprenent fruites irisades i desbordants; rius amplíssims cataratejant entre riberes de verdor remorosa; ciutats d'ensomni alçant les torres vigilants sobre palaus marmoris; mars d'on sorgia, com en miratge, la promesa de noves riberes per conquerir; vaixells de màstils altíssims coronats de fumera, partint a la troballa d'illes i continents ignorats. Lluren, desnúes, les futures veritats desverjades per l'Home, i a llur vora aparegueren els cadavres esventrats i sanguinosos dels dragons negres que les guardaven. Les roques, color d'or, degotaven regalims de mel, caiguent de bresques ocultes en els clivells. Remats de vaques ajegudes en les prades humides mostraven els braguers reinflats, d'ont eixien torrents de llet escumosa.

Isota'l brancatge de les palmeres decoratives, fastuoses, com sota un dosser triomfal, bellesa nues oferien les carnacions bategants, les curves ideals, les caderes combades com un creixent de lluna, els pits rosats com a fruits primerencs, rodons i vibrants com a arcs extesos, els llavis entrobats com a poncelles, els ulls encesos d'una flama d'estel, les cabelleres vagant entre les nuors com a riuades d'or, les gropes perfilant-se com a ones, sobre la catifa verda i excitant...

Llavors l'Home, conduit per la mà d'aquell Angel, en companyia més gloriosa que la de Virgili en el mite de Dante, més alta que la de Mefistòfil en el mite de Faust, davallà de la montanya i va córrer a prendre possessió dels mons que pululaven dins la vall promesa.

I semblava que a llur pas les selves virginals s'obrien per sí soles; les branques allargaven els fruits; les ciutats obrien les portes com a arcades de triomf; els flancs de les verges tremolaven d'espauze; les flors fumejaven aromes; com a encensers vivents; els ramatges els coronaven les testes; les terres s'estremien del goig d'esser posseïdes; els torrents oferien les aigües refrescants a les

boques i als rostres; les mars obrien caminals de calma entre les crestes esvalotades; músiques incompreses divagaven sota'ls cels blavíssims; les feres ajupien el cap i refregaven els llocs vestits de pell deliciosa oferint-se, manses, a la carícia reial de l'Home. Els braus retien el banyam al jou; els cavalls arrupien la crinera i obrien la boca a la brida d'esclavatge; els camells s'ajeien a terra esperant, dòcils, el pes de les càrregues; les montanyes, humils, se badaven pera que hi passessin les caravanes futures. Els insectes més vils s'aturaven entre'l fullam pera que l'Home estudiés la llei misteriosa de llurs moviments i la norma secreta de llur vida. Les forces ocultes, disperses en la forma infinita i varia de les coses, revelaven llur secret, entregant-se a l'abraç fecondador de l'Home.

Tota la terra, en fi, obrint-se les entranyes en la ferida palpitant dels avencs, treia al sol les venes d'or i d'argent, de ferre i aram, de foc i vida que recorrien el seu còs maternal. Els astres mateixos, anegats dins la claror de la gran antorxa, perduts en les fondaries del cel, atent cada un a la ruta frenètica del seu camí, semblaven baixar de les altures pera que l'Home se'ls posés com a ornament entre'ls plec de la seva vestidura.

I un sò llunyà d'enrunaments, com si alhora s'esbucassen mil temples de cíclop, arribava en l'aura dolcíssima.

GABRIEL ALOMAR

LLIBRES

LA MORAL, de H. HÖFFDING.—L' eminent filòsof dinamarqués, catedràtic de la Universitat de Copenhague, inspirant-se en els darrers avenços de la ciència moderna, escrigué l'obra LA MORAL, ab tal amplitud de criteri, ab un método tan admirablement concertat, y ab un estil tan clar y precís, que no coneixem fins avuy un altre llibre de tal materia que se li aventatji. En tots aquests conceptes es LA MORAL de H. Höffding, una fita gloriosa en el camí dels progressos científics.

Se creu, generalment, que l'esperit dels païssos del Nort d'Europa es nebulós com la seva naturalesa, y que ab sas obscuritats prepondeix al pessimisme. Pero l'obra del ilustre sabi dinamarqués es la negació més absoluta d'aquest prejudici: per ella's pot dir que del Nort ens vé la llum que inunda de claror el camp de la Ètica... Si no's vol sostenir que sigui un sol, s'ha de reconèixer qu' es una estrella guadora: la estrella del Nort.

Höffding sosté la convicció de que 'ls principis morals emanen de la propia condició del home, ab indiferència de tota autoritat, y en demostració de la seva tesis se val d'un gran número de disquisicions y fondas investigacions ajenas á tota abstracció, que patentisan la manera ab que 'l judici sobre 'l bé y el mal es aplicable.

Anant de lo individual á lo colectiu, de lo particular á lo general, divideix l'obra en quatre estudis, titulats: *Principis d'Ètica, La Moral individual, social y de familia, La lliure Associació de Cultura y La Cultura religiosa y filantrópica en sas relacions ab l'Estat*. Cada estudi forma un volúm d'un encadenament admirable, anant desde lo més íntim de la consciència individual al concepte social, ja que, segons ell, el món moral está compost d'una serie de móns més petits, cada un d'ells ab centre propi: tot individu forma un petit món encare qu' en ell se deixin sentir las forsas d'un altre món major, succehint lo mateix ab la familia, l'Associació de Cultura y l'Estat, pera en últim terme entrar en l'imperi de la humanitat, la qual s'extén tan lluny com el género humá y fins s'aixampla á voltas fins al punt d'involucrar á tots els sers dotats de la facultat d'experimentar plahers y dolors.

La part de l'obra dedicada á la Moral del Estat té una trascendencia extraordinaria, sobre tot al senyalar qu' en els organismes nacionals el progrés moral no corra pare-

llas ab el físich y las grans iniquitats que encare avuy se cometen per obra de l'ambició y el predomini de la forsa bruta. Höffding aconsella que 'ns familiarisem ab la idea de que todas las grans cosas necessitan temps pera realitzar-se, essent una d'ellas l'adopció de la Moral en el régime dels Estats.

La publicació d'aquest llibre es un nou acert de la *Biblioteca Sociológica internacional*.

HISTORIES D'ALTRES TEMPS.—LO CÁRCER D'AMOR, d'EN DIEGO DE SAN PEDRO, *novela del siglo XV, traduhida al catalá*, per BERNADÍ VILAMANYA.—De la versió catalana d'aquesta obra notable, que fou estampada á Barcelona per Johan Rosenbach, l'any 1498, sols un exemplar se'n coneixia, existent en la Biblioteca del Museu Británich de Londres. Reproduhit per medi de la fotografia, se'n feu l'any passat una costosa edició de bibliograf, y enguany el Sr. Miquel y Planas n'ha fet una de corrent, pero intercalanthi els curiosíssims grabats qu' en aquella figuran, ab lo qual un llibre que avants ben pocs podían possehir, está avuy al alcans de tothom.

Y s'ho mereix. Perque, literariament, la novela d'en San Pedro es notable baix molts conceptes, y d'una manera especial pel sentit psicológich ab que tracta las cosas del amor. Y en quant á la traducció del escriptor valencianés es un model d'elegancia y de bona sintaxis catalanesca. Avuy que la nostra llengua estimada pugna per depurar-se, convé que corrin de má en má aqueixas obras de l'antigor, que revelan el grau d'esplendor que havia alcansat en las passadas centurias. Facilitar el que tothom pugui familiarisarse ab aquests llibres es fer obra de cultura, enllassada ab el poderós desvetllament de la terra catalana.

Biblioteca popular de «L'Avenç».—Ultimament ha publicat els següents llibres:

Enrich d'Ofterdingen, de Novalis, precedit d'un notable prólech y esmeradament traduhit per en Joan Maragall. *Estances*, del poeta persa Kayyam, traduhidas en vers per J. Vives Pastor.

Y finalment, *Tristos amors*, comedia en tres actes, de Joseph Giacosa, traduhida per en Narcís Oller.

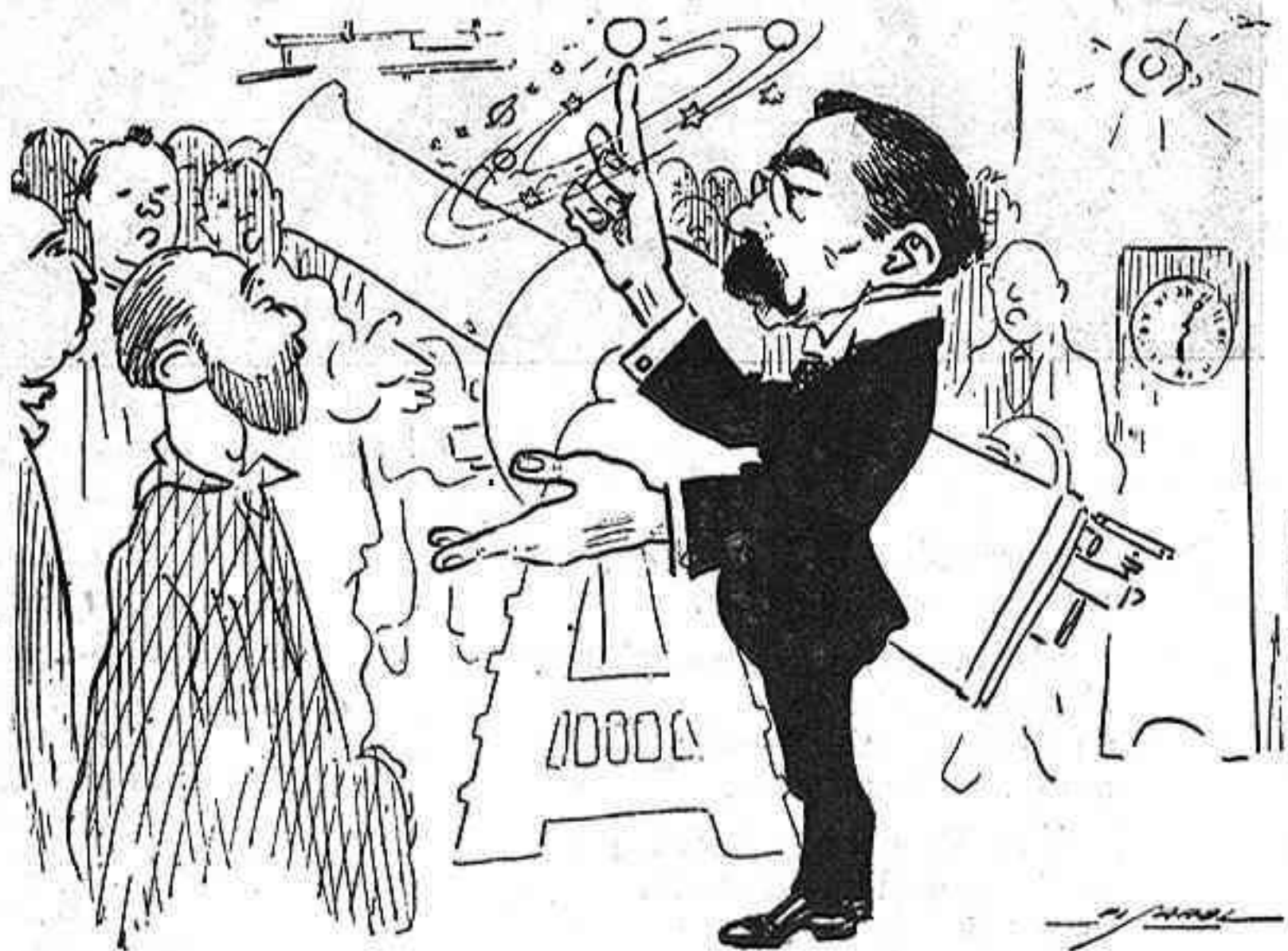
Contra la mentida.—*El terrorisme y el matonisme*, interessant y ben escrit follet de Marcel Riu.

RATA SABIA

TEATROS

Aixó dels espectacles ja torna á está ensopit.

LAS CONFERENCIAS DE 'N COMAS Y SOLÁ

—Senyors: El món es una bola, pero lo que jo 'ls diré sobre éll, no que no ho es.

EL CONFLICTE D' ÀFRICA

Grupo de moros, contemplant las habilitats d' un encantador de serps.

El ranxo de la partida.

Autors, cómichs y públich,
tots ells senten l' estiu.

Els uns son á pendre ayguas,
altres á pendre vi;
aquests, á cercar fresca;
aquells, á robar nius.

Y es dóna el cas raríssim
(á Puigcerdá ha succehit)
de fershi á la montanya
més art, molt més, que aquí.

Sí, senyors; en el teatre de Puigcerdá s' hi treballa ara
de valent. Fhá pochos días va estrenarse una comedia del

Sr. Franquesa, la qual, segons referencias, va ser del agra-
do dels *ceretanos* y dels *colonials* que actualment hi resi-
deixen.

En el mateix teatre s' hi activan els ensajos del saynete
de 'n Santiago Rusiñol *Merienda Fraternal*, obreta que
(no sé perquè) s' ha fet ja popular avans d' estrenarse.

De Barcelona no podém espigolarne ni un estreno in-
teressant.

A falta d' altra cosa, donarém unas quantas noticias
que si no son frescas... no será culpa de la nostra volun-
tat, si no de la actual temperatura. Allá van:

TÍVOLI.—Una discreta companyia de género xich. Mes, la veritat siga dita: no es tot xich. Els deu tigres que presenta Mr. Enrichs constituheixen un número *gros* y además de gros, *fiero*.

Pera ahir estava anunciat el despido de dit domador y de las sevas bestias que degueren pronunciar l' jadeu á Barcelona! ab un formidable bramit.

LICEO.—La empresa de la *casa gran* ha contractat al mestre Beidler, famós director d' orquesta *wagnerista* que ha de posarnos el *Tanhauser* ab las variants introduhidas pel seu autor al representarse en els teatros de Munich, Bayreuth y Gran Opera de París.

Un altre gran mestre, el professor Kachler ha sigut escripturat pera *La Walkyria*.

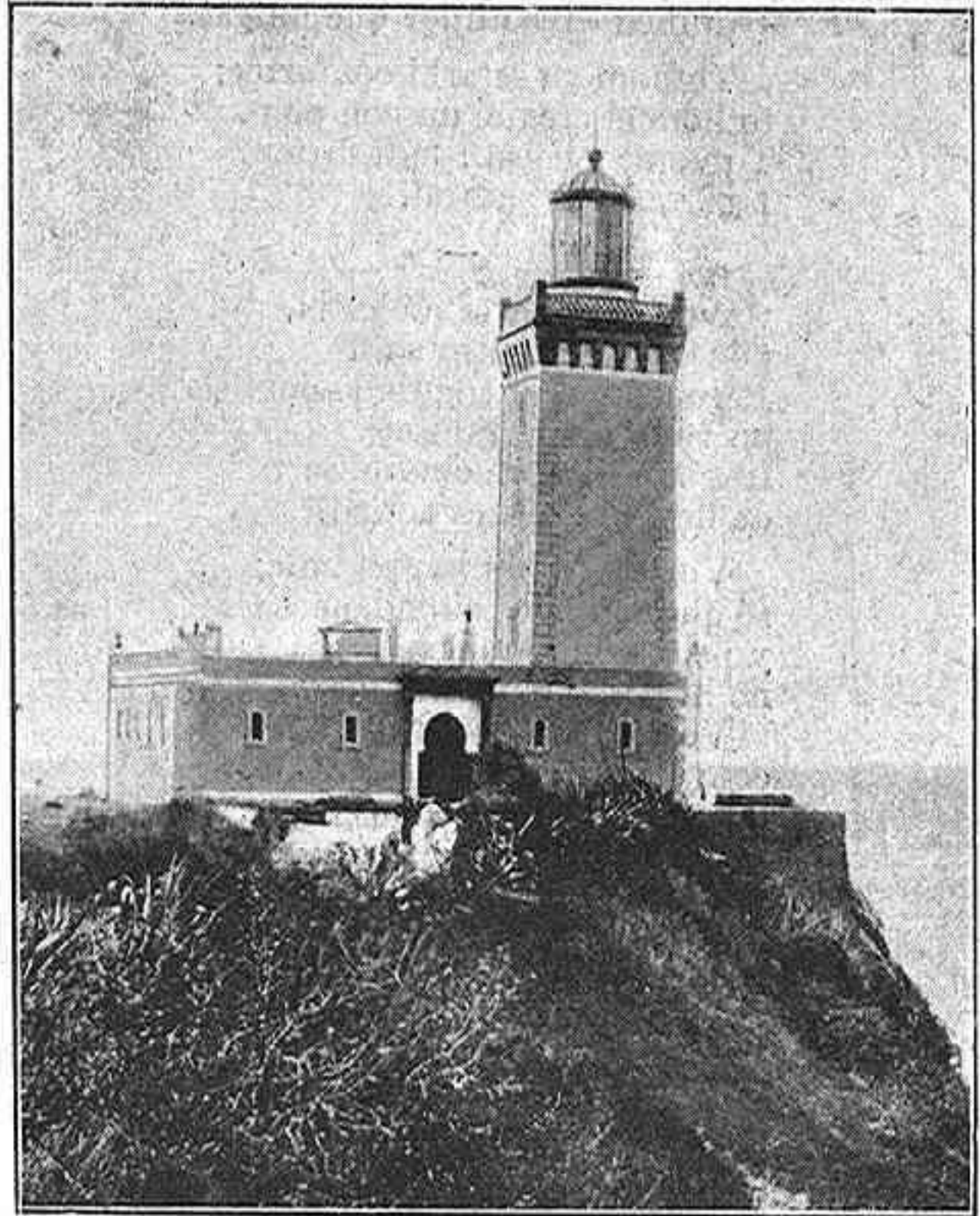
PRINCIPAL.—Molt bonas impresions corren referents á la próxima temporada. Un dels primers estrenos el formarà la nova producció del genial Apeles Mestres, *Joan de l' os*, ab figurins del mateix autor y música del reputat mestre Borrás de Palau.

Entre altres artistes contractats hi figuren el mestre Lambert, la Srta. Morató (tiple) y el baix Sr. Giralt.

Cabecilla moro.

LA QÜESTIÓ DEL MARROCH

Faro del cap Espartel, á prop de Tánger.

BOSQUE.—Ha debutat ab l' *Aida* el tenor Sr. Steger, qui demostra possehir una veu regularment educada d' excelent *timbre* y bastant extensa. Posseheix además aquest novell artista un casi domini de las taulas.

Aquestas qualitats foren causa d' un triomf... que som els primers en desitjar que 's vagi acentuant en sa carrera del artista.

ELDORADO.—Gran aconteixement que s' aproxima. El famós Novelli, l' insigne actor italiá donará en aquest teatro una serie de representacions.

Segons informes deurá comensar dita serie á primers de Septiembre.

¡Uy... que trigarém á serhi!

NUEVO.—Dimars al vespre tingué lloch el benefici del aplaudit actor Victoriá Vázquez.

Pera avuy está anunciat l' estreno d' una sarsueleta que porta el bonich títul de *El cariño de la Nieves*.

APOLO.—Demá, dissapte, primera de las funcions extraordinarias que porta anunciadas la célebre companyia Onofri.

Tenint en compte las grans simpatías ab que contan en el Paralelo els populars mímichs pot augurar-se un éxit sense por d' equivocarse.

Y res més per avuy... dich, sí, *quelcom* més: molta calor.

N. N. N.

FIGURAS RETÓRICAS

Figuremnos una casa:
una casa gran, molt gran,
y ahont las ratas (malehidas!)
ho tenen tot trasbalsat.

Figuremnos que, las murrias,
després de menjarse 'l pa,
rosegan las estovallas
y foradan el calaix.

Figuremnos que, rateras
y altras menas de paranys,
tractantse de bestias *sabias*
no donan may resultat.

Y figuremnos que l' amo,

ó els amos, un día van,
y... Per empaytá á las ratas
—diuhen—res millor que un gat.

Tothom va estarhi conforme;
tothom el cregué un bon plan.
Tothom, menos... ¿quí dirían?
Las ratas; es natural.

Ara, si no 'ls es molestia,
podém anar continuant.
Pero avants, prenguin assiento,
un vano y un granisat:
tres cosas imprescindibles,
de ley en l' época actual.

Vostés, (sobra la pregunta;
sé que son bons ciutadans
y pel bé de Barcelona
no hi posan obstacles may.)

Vostés, ¿oy que trobarían
convenient, fins natural,
que, pels que reventan pisos,
pels que saquejan terrats,
pels que escuran las butxacas,
pels *relojeros* ambulants;
per tota aquesta caterva
d' enginyosos *industrials*,
se fés una policia
nova, llesta, ab facultats
per buscarlos allá hont fossin,
agafarlos punta en blanch,
y durlos á Casablanca,
á Rabat ó á Mazagan?

Jo també en aquest assumpto
estich de la seva part:
Com que no revento pisos,
ni penso ferho pas may;
com que no *afayto* relojes,
ni preñch roba dels terrats;
com que no escuro butxacas,
ni vull fé á ningú cap mal,
me tindrà sense cuydado
que hi hagin molts vigilants.

Ara, si aquests senyors dormen,
ó son mal aconsellats,
y en lloch d' agafá á un ratero
prenguessin á un home honrat;
si sense volgué escoltarlo
intentessin acusá'l,
allavoras... Allavoras
serém molts á protestar.

Per afermar la protesta
trobarém datos prou clars,
probas sufficient seguras
que sempre, en qualsevol cas
lograrán que 's distingeixi
un lladre, d' un home honrat.

Y prou. No está bé que agafi
un ayre aixís... tan formal.
Me 'n vaig, que á Gracia m' esperan;
m' han invitat uns companys
al ball de las deu y mitja,
y jo m' hi moro pel ball!
(Pero m' hi moro de... Tánger
qu' es de més actualitat.)

PEP LLAUNÉ

Mentres divendres LA ESQUELLA se disposava á sortir al carrer, l' editor del periódich, nostre bon amich D. Antoni López, sufría la inmensa amargura de veure morir al seu fill Enrich, tendra y aixerida criatureta de set mesos.

Nostre bon amich sab bé quánt y quánt sentím la seva desgracia y la sinceritat que hi ha en el condol que en aquestes ratllas expressém.

L' acte del enterro, que tingué lloch el dissapte al matí, evidenciá las molts simpatías que la familia López conta á Barcelona.

Hem rebut una atenta invitació del eminent tenor Viñas, per assistir á la festa del arbre fruyter que precisament avuy y ab carácter íntim se celebra en la vila de Moyá.

Y se 'ns notifica en la mateixa targeta que la festa oficial se celebrarà enguany ab tota grandiositat y esplendor en la vila de Sitjes, el día 26 del corrent mes.

*
* *

En Viñas es un russinyol del art. Mes vels'hi aquí que, catalá de naixensa y de temperament, en lloch de anar á fer niu en l' ombrívola salzareda, se posa sobre un arbre fruyter y desde allí refila las sevas passadas ponderant las ventatjas dels vejatals, que además del regalo de l' ombra, proporcionan la mel dels fruyts.

La institució creada per en Viñas tendeix á estimular la plantació d' arbres fruyters y l' respecte á sos temptadors productes, concedint premis en metálich als que més se distingeixin en qualsevol de aquests dos conceptes.

Nosaltres la voldríam veure extesa per tot Catalunya, com un contrast á las montanyas peladas y á las planas hermas d' altrás comarcas espanyolas sense aucells, ni arbres, de las quals semblan haverne fugit totas las alegrías, tots els goigs, totas las esperansas.

Un altre fruyt del arbre malehit de la intolerancia, plantat temps há á Barcelona.

Diumenge á la tarde, com á primer acte de una *enérgica campaña de protesta*—deya la convocatoria—*contra la nueva policia burguesa*,—s' havia organísat un *meeting* al teatro Condal.

Un desordre formidable promogut en el local impedí que l' *meeting* arribés á verificarse, pero en cambi doná lloch á que en mitj del barullo sonés un disparo que ocasioná la mort d' un jove de 23 anys, Jaume Soterias, que seya en una de las darreras filas de butacas, figurant en aquell acte com á mer espectador.

Després de deplorar el fet, sense entrar en més detalls impropis del nostre periódich, sóls ens cal excitar el zel de l' autoritat pera que per tots els medis possibles eviti la repetició de semblants salvatjadas.

Barcelona, ja fins al cap de munt de tant escándol y tanta impunitat, ho espera, ho demana, ho exigeix.

D' un género ben diferent es el succés desarrollat á las dotze de la nit del mateix diumenge á la torre dels Josepets ahont viu en Lerroux.

Lo que allí va passar, el diable que ho entengui. *El Progreso*, ab la major formalitat del món, diu que tres homes varen saltar la paret del jardí y que, espantats pels tiros que dispará el guardiá de la torre, els assaltants tocaren precipitadament el dos, perdentse entre las *sombras de la noche obscura*.

Y com que la *Gaceta Oficial del Celeste Imperio* ho sab tot, arriba fins á saber que 'ls tres homes misteriosos volían assassinar á don Alacandro; que estavan comprats pel fill d' una mare *non sancta*, y que de tot aquest drama espelusnant, económicament representat á las foscas, n' es responsable la *malvada burguesia*.

En qué 's funda l' acreditat orgue dels xinos pera fer aquestas afirmacions es cosa que no se sab; pero vostés no s' hi fixin ab aixó. Poden contar que quan ell, el diari de *la verdad en marcha*, ho diu...

Ara, per ff, coneixém las faccions reals y positivas del regidor catastrófic.

Perque ha complert el mandato de algú, que segons noticias, li va dir:

—Sr. Valentí, treguis la barba, y sabré quina cara fá. Calculin quina será ara la seva pinta, que fins en Lerroux, que tants motius té per estar trist y afligit, se vá reventar de riure, al véure'l sortir de la barbería de la Casa del Pueblo, ahont se va consumir el sacrifici.

*
* *

Díu l' adagi que 'l molt pel dona alegría.

Pero aquest refrá queda desmentit pel regidor catastrófic, de un aspecte més tétrich quan anava pelut, á

ESCLAT PATRIÓTICH

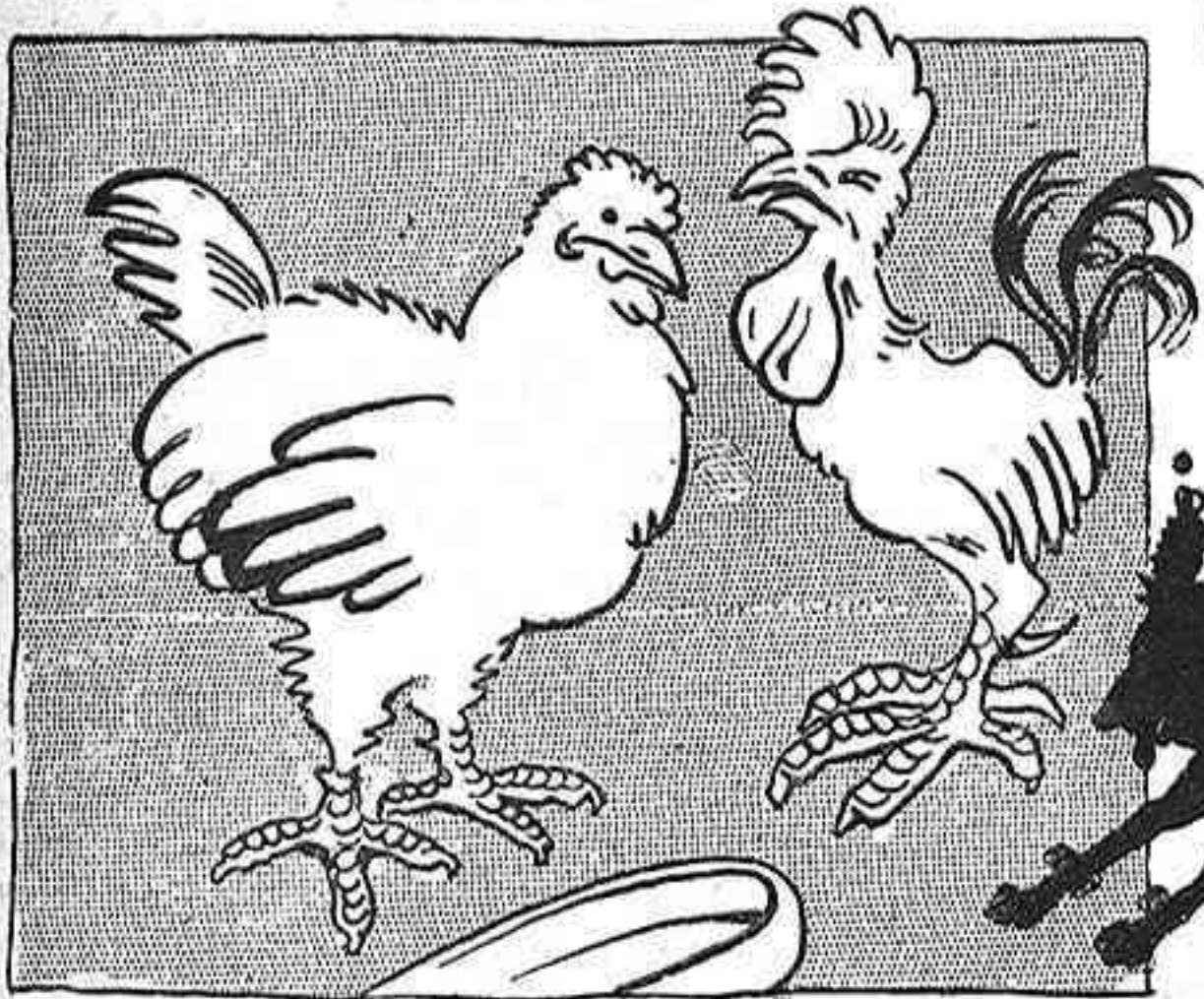
—Ara, noya, res de fer moros, ¿eh?

—¿Si vull dátils? Que us els compri en Muley Araaf.

—¡Fora d' aquí! ¡No vull moros á casa!

—No, fill, no: jo de blat de moro no 'n menjo.

—Quan veig aquestas figuerotas... ¡me vé una rabia!

XEFLIS EN PERSPECTIVA

«El Ayuntamiento ha votado tres mil pesetas para obsequiar á la tripulación de un buque chileno, próximo á llegar á Barcelona.»

(Gaceta de un diari local.)

—¿Pero vols dir que ab tres mil pessetas ne tindrém prou?

—Sí, home: els regidors qu' hem quedat á Barcelona no som gayres.

tall de sabi alemany, que ara que vá pelat á tall de sabi inglés.

Fins en sos llabis s' hi dibuixa una mitja rialleta, com volguent dir:—Quín pes més gros m' he tret de sobre!

* *

Lo que més va cremarlo fou l' impertinencia de un fadrí barber, admirador de la seva sabiduría, que li va dir:

—Mossén Valentí, quan vulgui li faré la corona.

¡Quina decepció mes grossa la del tonsurat! En lloch de pendre'l per un sabi británich, aquell seu admirador l' acabava de pendre per un mossén.

Per tot Espanya brollan espurnas solidarias. Ja no hi ha regió que no aclami la necessitat de secundar l' exemple de Catalunya. Las llevors escampadas arreu, pel vent de las circunstancias, germinan y arrelan expontáneas, prometent propagarse ab extraordinaria rapidés.

Ha arribat l' hora de la gran creuhada. Els representants de la Solidaritat catalana han d' emprendre á tota pressa l' apostolat redemptor. Ab ells s' ha de desbordar l' esperit patriótic de Catalunya. Espanya ho vol, Espanya ho espera, y ara més que may ho necessita.

Avant, donchs, y qu' en Maura y 'ls oligarcas coneguín prompte la certesa del adagi:—Qui pega primer, pega dos cops.

Tan bon punt s' anuncia l' arribada á Barcelona del creuher de guerra de Xile *Ministro Centeno*, que ja 'l nostre felís Ajuntament vota una cantitat per obsequiarlo.

L' espatech de las ampollas de xampany son las úniques salvas ab que la ciutat de Barcelona pot saludar als barcos de guerra de las nacions amigas,

Els quals ens dirán y ab rahó:—Mestres, si aixó es guerra, ni may que hi haja pau.

El *Diari dels xinos*, aquell que fá *marxar la veritat* á cops de puny y á puntadas de peu, s' alabava días enrera de que haguessin reheixit totas las pistas terroristas per ell senyaladas.

Una de las que, segons ell, prometía resultats més assombrosos, es la detenció de un tal Seguí, conegut per *Noy de Sucre*. Ell, el *Diari dels xinos* s' alabava de haverlo senyalat ab el dit, de haverlo fet agafar.

Y al día següent de la seva detenció, el *Noy de Sucre* era posat en llibertat pel jutje instructor.

* *

Lo més curiós es que l' interessat, considerantse perjudicat en el seu nom y en els seus interessos, acudí á la *Gaceta xina* en demanda de una rectificació, la qual no li sigué concedida.

Jo ja ho veig ¿qué seria dels infelissos xinos si 'ls mateixos que 'ls hi fan tragar tantas rodas de molí, 'ls obliguessin á restituirlos?

Se conta qu' en Lerroux vá anar días enrera á dinar á un popular establiment de la Barceloneta. Res; un capritxo d' emperador. Que no diguin que sempre vá al Suis. Y además; es convenient de tant en tant examinar com estém de popularitat.

Pero aquesta última proba vá resultar molt eloqüent, tota vegada que la major part dels obrers que allí menjavan, van cuytar á acabar lo més depressa possible, desfilant l' un darrera de l' altre sense dirli una paraula.

* *

—De qu' entrarém, D. Alecandru?—li vá preguntar seguidament el mosso.

Y ell sembla que vá respondre:—Portim una racció d' estufat, ab molta carn, moltes patatas y molt llorer.

¡Els del estufat! ¡Ay! ¡Els últims llorers que li restan al ex-emperador!

RECORT DEL SIGLE PASSAT

Ventalls humorístichs ilustrats

á 5 céntims

BAZAR DE LA UNIÓN

Carrer de la Unió, n.º 3

L' altre día 'l Sr. Ossorio assistí á la inauguració del dispensari de Sant Andreu de Palomar, y com es de rigor pronunciá 'l corresponent discurs.

Hi hagué quí avants de qu' ell parlés encomiá l' acció del Ajuntament de Barcelona, que per son propi esforç y sense que sigui menester la tutela del Estat realisa obras tan importants... etc., etc.

Y D. Angel se llansá á volar, espargint las següents ideas:

«El gobierno, que tiene un concepto firme y severo de las atribuciones del Estado y no consentirá que bajo ningún pretexto sean mermadas, tiene la misma idea de las energías regionales y de la vida local, sabe lo que valen y significan, y está dispuesto á fomentarlas, como lo demuestran los proyectos de ley que ha presentado.»

D. Angel aquesta vegada ha extés el vol pels espays del sofisme, porque precisament els projectes de ley que te presentats el govern tendeixen á enervar las energías regionals y á ofegar la vida municipal, y aixó ho veurá qualsevol que per ells passi la vista y ho demostraran els representants de Catalunya, tant bon punt se posin á discussió.

Y per lo que respecte á las atribuciones del Estat, no es el govern qui ha de fixarlas, sino en tot cas, la representació llegítima del país. El día que tot' Espanya imitant l' exemple de Catalunya fassi que 'ls governs surtin de las Corts y no las Corts dels governs, aquell día, Sr. Ossorio, sabrem á qué atenirnos sobre 'l particular.

Per lo tant, el seu discurs, D. Angel, ha quedat extés sobre la taula d' operacions.

Es el primer cas que s' ha ausiliat en el dispensari de Sant Andreu.

Llegeixo:

«Se ha constituído en Madrid una Sociedad por acciones de mil pesetas, para crear un teatro nacional que se inaugurará en septiembre.»

»El teatro será de gran capacidad, pues en el patio entrarán mil butacas.

»La compañía será de género chico.»

Aixís sí que será un teatro verdaderament nacional. Y encare ho sería més si, trayentne las butacas, sigués posible donarhi novilladas.

El Sr. Omedes, comandant de la Guardia Municipal, ha portat als tribunals á un diari barceloní, per haver tingut la ocurrencia de nomenarlo D. Juan Tenorio.

Jo ja ho veig, el Sr. Omedes, encare que comandant de la Guardia Municipal, es un home de pocas pretensions, y no está per desempenyar primeras parts.

—¿Com el periódich contra el qual pretén querellarse no s' enterá d' aquest rasgo del seu carácter? ¡Tan fácil que li hauría sigut tenirlo content! Li hauría bastat nomenarlo en lloch de *Juan Tenorio, Luis Mejía*, ab lo qual hi haurían guanyat á un temps la seva modestia y la seva galantería.

El gobernador desitjaría incorporar á la policia als vigilants particulars... y encare voldría més: que fossin polissóns y no cobressin... Y que á qui no 'ls hi dona res hi anessin á contarli las cosas dels vehins que 'ls pagan.

Mal coneix el Sr. Ossorio la manera de ser y de sentir de la gent de casa. No hi haurá, crech jo, un sol vigilant que s' presti á oficialisarse vivint, com viuhem molt bé, estant particularisats.

¡ ECCE CONCEJAL !

—¡Lo que som en aquest món! ¡Mireu lo que 'n queda d' un regidor catastrófic, una vegada esquilat!

CIRIS TRENCATS

—¿Aquestas son aquelles que treballavan á la fàbrica ab nosaltres? Deuhen haver tret la primera.

—La primera... ó la darrera. Alguna cosa han d'haver tret.

—¿A quina edat tens intenció de casarte tú?

—¡Psé!... Que no tingui sis ó set anys, no vull pensarhi ab aquestas cosas.

A lo menos el del meu carrer, á quí anit, al obrirme la porta li vaig dir:

—Jaume, crech que 'l governador us crida.

Y ell me vá respondre ab sorna:

—Está bé: ja vá!

—¿Qué voleu dir?

—Qu' ell no es de aquest vehinat, y si vol que li obrin la porta de casa seva, que cridi al vigilant del Plá de Palacio.

En altres temps un Czar volguent probar á un seu visitant, el poder que tenia sobre 'ls seus súbdits, maná á dos cossachs que 's tiressin daltabaix de una torre. Els cossachs van obehirlo.

Quan sa visita á Copenhague, Nicolau II, recordá aquesta anécdota al rey de Dinamarca, preguntantli si en els seus estats hi havia vassalls capassos de una tal obediencia.

—No, certament,—respongué 'l monarca danés—pero en cambi jo podria presentarme á la cabana del més pobre dels meus súbdits, demanantli ápat y jas, ab la seguretat d' esserhi ben rebut.

Conseqüencias del conflicte africá.

A més de las agressions de que 'ls moros han fet ob-

jecte als europeus, hi ha que lamentar els atentats de la premsa contra la geografia.

Un diari d'aquí, que 's complau en detallar ab minuciosa escrupulositat tots els incidents de la *campanya*, deya l'altre vespre molt serio:

«Al amanecer zarpará de Cádiz el *Destructor* para Tánger, Rabat, Mogador, Casablanca y Larache.»

Qu' es lo mateix que si nosaltres diguessim:

«El bergantí *Embolicaquefort* sortirá demá de Barcelona ab rumbo á Málaga, Tarragona, Almería y Sant Feliu de Guíxols.»

¡Per favor, senyors de la premsa informadora! Si no en aras de la veritat, en obsequi á la bona fé dels lectors,

que s'empassan á ulls tancats
tot lo que 'ls periódichs diuhen,
¡vejin de posá un xich més
de cuydado en lo qu' escriuhen!

En el programa de las festas celebradas pels alegres vehins del pintoresch barri de Sant Just en honor de Sant Llorens, hi trobo aquesta curiosa introducció:

«Primero: *Gran traca valenciana* de 32 metros.»

Francament, me sembla quelcom exagerat aixó de calificar de *gran* una traca que sóls tira 32 metros.

Ab tot, si á pesar de la seva escassa longitud volia la comissió organissadora concedirli patent de *grandesa*, podfa haverho arreglat d' una manera molt senzilla.

En lloch de titularla *traca valenciana* ¿per qué no li donava el nom de *traca andalussa*?

¡Bonica, pero bonica inauguració!

Pera assegurar la vigilancia dels trens, comensan uns quants agents de policia á prestar servey en l'expres de Fransa que surt de Madrid, y el mateix día del seu *debut*, segons telegrama fetxat á Ávila, desapareix del reservat de senyoras una maleta que contenia alhajas y una cantitat en metálich.

Veritat es, per xó, que 'ls pobres polissóns no eran més que vuyt.

Y com els gallegos del *qüento*, podrán exclamar al excusarse davant dels seus superiors:

—¿Qué diastre volían que fessim si *ibamus solus*?

Xascarrillo de postres:

Un pintor figuerench contava 'ls efectes de la tramontana.

—En mon taller, ben abrigat, vaig pintarhi un senyor ab el barret al cap. Al anarmen vaig deixar oberta una finestra perque l'estancia s'ayrejés. ¿Y no saben lo que vaig trobarhi l'endemá? El senyor del quadro ab el cap descubert. La tramontana se n'hi havia emportat el barret!

RECORT DEL SIGLE PASSAT

Ventalls humorístichs ilustrats

á 5 céntims

BAZAR DE LA UNIÓN

Carrer de la Unió, n.º 3

NOTAS DE CASA

Hem rebut:

Una invitació de *Llevor Catalana*, pera assistir á la Vetllada literaria musical celebrada en el seu local el dia 10;

El magnífich cartell anunciador de la Festa major de Vilafranca del Panadés;

L'elegant programa dels festeigs organissats pel *Centro de Propietaris* de Gracia, ab ocasió de la Festa major d'aquella populosa barriada, y

El programa oficial de las festas y concursos que se celebran á la heróyca vila de Puigcerdá, durant el corrent A gost.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LA CIUDAD DE BARCELONA

ITINERARIOS PRÁCTICOS

Novísima edición * **Guía LOP** * Precio: 2 pesetas

<p>El amor en la vida Y EN LOS LIBROS POR FELIPE TRIGO Ptas. 3</p>	<p>LA CELESTINA POR Fernando de Rojas Ptas. 3</p>	<p><i>Los fundamentos económicos de la protección</i> POR SIMÓN N. PATTEN Ptas. 0'75</p>	<p>MEDICINA CASERA — <i>Remedios que curan</i> Un tomo en 8.º, Ptas. 1</p>
---	--	---	--

FRUYT D' AMOR per J. BURGAS

Preu: 2 pessetas

<p>AROMAS DE LEYENDA POR Ramón del Valle-Inclán Ptas. 3</p>	<p>HISTORIES d'altre temps — LO CARCER D'AMOR d'en DIEGO DE SAN PEDRO Ptas. 1</p>	<p>EL CONSEJERO DE LOS ENAMORADOS LIBRO DEL AMOR Ptas. 1</p>	<p>BARCELONA SUCIA POR EL Dr. Guillermo López Ptas. 1</p>
--	--	---	--

CUENTOS LIRICS per EDUART L. CHAVARRI

Un tomo, Ptas. 3

<p>LA DE LOS TRISTES DESTINOS POR B. Pérez Galdós Ptas. 2</p>	<p>CUADROS DE MISERIA POR José Nakens Ptas. 3</p>	<p>LOS PRIMITIVOS POR E. Reclús Ptas. 1</p>	<p>El cocinero de Su Magestad POR M. FERNÁNDEZ Y GONZÁLEZ 2 tomos, Ptas 8</p>
--	---	--	--

En preparació **N.º 2,000**

La Campana de Gracia

SEGON MILENAR

Espléndit número de

— 20 planas —

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franquig al editor Antoni Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

AMENITATS DEL ESTIUHEIG
SILUETAS RURALS

1. El nunci.—2. El senyor rector.—3. Las baladreras.—4. La mestressa del hostal.—5. Escena de *flirt*.—6. La truja.—7. L'apotecari.—8. La majordona.—9. El recader.—10. Larvas de pagés.—11. El ferret.—12. El senyor mestre.—13. Una víctima.—14. El batlle y 'l secretari.—15. El tartaner.—16. Sorrint de costura.—17. El beneyt del poble.—18. El carter.